

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours/Programme 2nd Semester Examination, 2019

SANHGEC02T/SANGCOR02T-SANSKRIT (GE2/DSC2)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5 = 10
- (क) शुकनासः कः आसीत् ? स कस्मै उपदेशं दत्तवान् ?
(ख) 'कादम्बरी' शब्दस्य अर्थः कः ? कीदृशः काव्यग्रन्थः कादम्बरी ?
(ग) लक्ष्मीः कस्मात् उत्थिता ? कथं सा 'अमृतसहोदरा' उच्यते ?
(घ) शुकनासोपदेशानुसारेण बुद्धिः कदा कालुष्यमुपयाति ?
(ङ) वसुजननी का ? कथं सा वसुजननी उच्यते ?
(च) लक्ष्मीः केषां समीपाद् दुरे तिष्ठति ?
(छ) शुकनासोपदेशे कः काम् अनार्य्याम् उवाच ?
(ज) शुकनासोपदेशस्य उत्सः कः ? अस्य ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

2. अधोनिर्दिष्टं विषयद्वयम् आश्रित्य टीका लेख्या। 5×2 = 10
- (क) व्यसनम्, (ख) गन्धर्वनगरलेखा, (ग) कालकूटः, (घ) मदजलम्, (ङ) वड़वानलः,
(च) कुसुमशरः।

अथवा

- अधोलिखितेषु पङ्क्तिद्वयं व्याख्येयम् – 5×2 = 10
- (क) त्वगन्तरिततृतीयलोचनं स्वललाटमाशङ्कते। दर्शनप्रदानमपि अनुग्रहं गणयन्ति, दृष्टिपातम् अप्युपकारपक्षे स्थापयन्ति।
(ख) मिथ्यामाहात्म्यगर्वनिर्भराश्च न प्रणमन्ति देवताभ्यः, न पूजयन्ति द्विजातीन्, न मानयन्ति मान्यान्, नार्चयन्ति अर्चनीयान्, नाभिवादयन्ति अभिवादनार्हान्, नाभ्युत्तिष्ठन्ति गुरुन्।
(ग) गर्भेश्वरत्वमभिनवयौवनत्वम् अप्रतिमरूपत्वरम् अमानुषशक्तित्वञ्चेति महतीयं खलु अनर्थपरम्परा। सर्वाविनयानाम् एकैकमपि एषामायतनम्, किमुत समवायः। यौवनारम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः।

- (ख) किं कर्म किमकर्मति कवयोऽप्यत्र मोहिताः।
तत्ते कर्म प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसेऽशुभात्॥
- (ग) व्यवसायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनन्दन।
बहुशाखा ह्यनन्ताश्च बुद्ध्योऽव्यवसायिनाम्॥
- (घ) काम एष क्रोध एष रजोगुणसमुद्भवः।
महाशनो महापाप्मा विद्ध्येनमिह वैरिणम्॥
- (ङ) श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति॥

ग-विभागे: (05 अङ्काः)

5. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीका लेख्या -

5×1 = 5

- (क) प्रियः भक्तः।
(ख) श्रीमद्भगवद्गीता।
(ग) अचला श्रद्धा।

अथवा

अधोलिखितयोरेकस्य व्याख्या सुरगिरा देवनागरलिप्या च करणीया।

5×1 = 5

- (क) यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न काङ्क्षति।
शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान् यः स मे प्रियः॥
- (ख) ये यथा मां प्रपद्यन्ते तांस्तथैव भजाम्यहम्।
मम वर्त्मानुवर्तन्ते मनुष्याः पार्थ सर्वशः॥

—x—